

JA ik word beschermer van Het Groninger Landschap voor € 20,- per jaar of € 2,- per maand en profiteer van alle voordelen

Safari op het Wad

Naam M / V

machtigt **Het Groninger Landschap** tot wederopzegging het onderstaande bedrag van mijn rekening af te schrijven:

€

Adres

Postcode Woonplaats

Land

IBAN

Bank Identificatie [BIC] Geen verplicht veld bij Nederlands IBAN

Plaats Datum

Handtekening

Ik ontvang liever een acceptgirokaart

MACHTIGEN HEEFT VOORDELEN VOOR U EN VOOR ONS

- Lagere verwerkingskosten, dus meer geld voor natuur en cultuur
- Opzeggen kan eenvoudig met een briefje of bel ons op: 050 - 313 59 01
- Optimaal betaalgemak
- U zit er nooit aan vast

Robbenjagen. Tot 1957 hét tijdverdrijf voor rijken. Wie zich in naoorlogs Groningen wil vermaken schiet (sorry Lenie!) zeehonden af en roept daarbij de hulp in van één van de robbenjagers. Siepko ('Ko' voor intimi) Teerling is de bekendste en beroemdste. Jaarlijks legt hij zeshonderd (vooral) jonkies om, gewild om hun bont. Graag gaan toeristen met hem op safari en poseren als volleerde jagers trots met hun buit in het haventje van Noordpolderzijl.

Wellicht beklimmen zij daarna het platte dak van 't Zielhoes om, hangend over de balustrade, Rottumeroog te spotten. Of hun blik landinwaarts te wenden, naar het zuidwesten, naar met boomsingels omkranste boerderijen als Groot en Klein Zeewijk, wierden uit vroeger tijd. Toevluchtsoord voor mens en dier. Ziet geschiedschrijver Plinius de Oudere deze 'molshopen' ook als hij met de Romeinen naar de Lage Landen vaart? De bewoners omschrijft hij als de "armzaligste schepselen ter wereld". Zo armzalig zijn de latere bewoners niet als in 1811 de Noordpolder gereed komt. Met dank aan Napoleon die dan de scepter zwaait over het Koninkrijk Holland. Boeren bouwen hun 'paleizen' in wat de grootste kustpolder van Groningen zal worden, 2200 hectare.

Geert Reinders is één van hen. Een man om U tegen te zeggen, die het zich permitteert op het erf van Groot Zeewijk een familiegraf in te richten. Zijn opa, ook een Geert, ontdekt een vaccin tegen runderpest en hij, de kleinzoon, is de eerste die met aarden pijpen het land draineert. Binnenshuis introduceert hij decoratief behang aan de muren, een novum voor die tijd. Reinders is met 200 hectare land en 40 man in dienst, landbouwer nummer één in Groningen. Bijna twee eeuwen later bezoekt een beroemde buitenlander de Noordpolder, in zijn tijd en in zijn genre de nummer één van de wereld, Bob Dylan. Fietsend vanuit Groningen strijkt de muzikant in 1995 neer in het noordelijkste café van Groningen, 't Zielhoes. Naderhand herinnert hij zich die plek nog als hij naar een kennis mailt: "We drank coffee in a café, with a strange owner. He just sat there. But you know, I liked it, because it was the first place where people didn't gaze at me."

Cees Stolk

Start wandeling:

haventje Noordpolderzijl,
kruising Zijlweg en Noorderdijk,
Usquert
Lengte: 925 meter

Op de kwelders

Wandelroute bij Noordpolderzijl

Contact

Stichting Het Groninger Landschap
Rijksstraatweg 333
9752 CG Haren
T (050) 313 59 01
I info@groningerlandschap.nl

www.groningerlandschap.nl

Het Groninger Landschap

Scholeksters, zeehonden en Bob Dylan

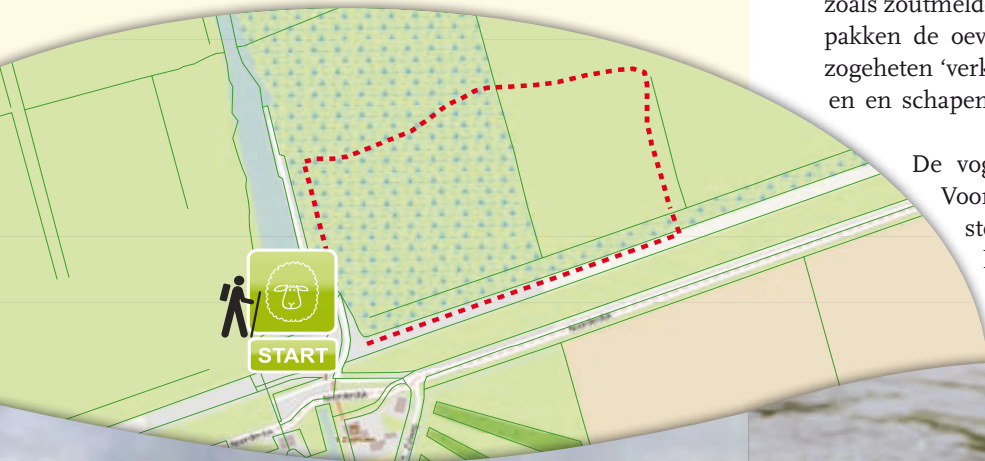
Deze wandeling voert langs de geul die ooit een open verbinding vormde met de noordkust. Vissers en zeehondenjagers vaarden met hun boten vanaf Usquert en Warffum de Waddenzee op. Zij zagen toen wat u nu ook kunt zien: uitgestrekte kwelders met vele soorten vogels die er broeden en rusten. Na de wandeling is het goed toeven in 't Zielhoes, het café waar menig vergadering gehouden is over het project Kwelderherstel en waar Bob Dylan ooit een kop koffie dronk.

Dat de kweldernatuur zo bijzonder is, komt door de zee. Wie hier leeft, kan tegen zout en dat is maar weinigen gegeven. Net als bij woestijnplanten weten de kwelderplanten dankzij dikke bladeren, waslagen, zoutklieren en andere specialismen te overleven. Toch is het niet overal even zout. Een kwelder bestaat uit zones. Dichtbij zee, bij de rijshoutdammen, steken uit het slik de planten die het beste tegen zout kunnen: schorrekruid en zeekraal. Zeekraal is ziltig van smaak en doet het goed in salades. Dichter bij de dijk en in de diepere greppels, waar het zeewater nog rijkelijk vloeit, groeien planten als zeealsem en zeeaster. Hoger op de kwelder vinden we zoutmelde, rood zwenkgras en zeekweek. Zeekweek vormt op sommige kwelders een probleem. De tarweachtige plant rukt op, waardoor de kwelder verruigt, bepaalde vogelsoorten verdwijnen en andere kwelderplanten zoals zoutmelde geen schijn van kans maken. Tegenwoordig pakken de oevereigenaren en gebruikers gezamenlijk de zogeheten 'verkweking' aan. Beweiding door paarden, koeien en schapen houdt de plantengroei kort en gevarieerd.

De vogelrijkdom op kwelders is overweldigend. Vooral tijdens vloed, wanneer tienduizenden steltlopers en ganzen op de kwelders neerstrijken. Wolken met vogels scheren dan voor-

bij. Gedurende het seizoen verandert de vogelstand. 's Winters grazen er grote groepen rot- en brandganzen, in het voorjaar broeden er scholeksters, Kieviten en tureluurs, en tijdens de vogeltrek tanken grote groepen trekvogels op de kwelders bij, voordat ze verder vliegen. Als tankstation en rustplaats tussen Afrika en het verre noorden is de Waddenzee van onschatbare waarde.

Al voor de bedijking van de Noordpolder was er op de kwelder bewoning te vinden. Groot en Klein Zeewijk liggen hier op huisterpen, groene wierden (of zeewijken). In 1811 wordt de Noordpolder bedijkt en toen is de buurtschap Noordpolderzijk is ontstaan. Door de inpoldering verdwijnt de open zeeverbinding met de dorpen Usquert en Warffum. Voor de kleine vissersboten uit Usquert, die voornamelijk op garnalen vissen, wordt Noordpolderzijk daarom de nieuwe thuishaven. De vissersboten van Usquert zijn inmiddels uitgeweken naar Lauwersoog en de Eemshaven. Ook vormt de zeehaven van Noordpolderzijk vele jaren het decor voor de robbenjacht op het Wad. Voor veel vissers is de jacht op zeehonden een bron van inkomsten. De zeehonden worden beschouwd als schadelijke dieren. Ze beschadigen de netten en kapen vis voor de neus van de vissers weg. Jagers krijgen tot 1942 zelfs een premie voor elke afgeschoten zeehond. In 1962 wordt de jacht op zeehonden verboden.

Tureluur

Stichting Het Groninger Landschap

Groningen heeft vele rijkdommen – van de glorieuze Ennemaborgh tot het prachtige Zuidlaardermeergebied. Het Groninger Landschap onderhoudt en beheert vele van deze rijkdommen. We beschermen bijvoorbeeld 8.000 hectare natuurgebied en 24 rijksmonumenten. Dit doen we zodat de inwoners van onze provincie kunnen genieten van de natuur in de omgeving – en zodat ook onze kinderen en kleinkinderen er in de toekomst van kunnen blijven genieten.

Word ook beschermer!

U steunt daarmee natuur, landschap en cultuurhistorie bij u in de buurt en u profiteert van vele voordelen:

- vier keer per jaar tijdschrift Golden Raand;
- Beschermerspas voor korting op artikelen en activiteiten;
- voordelen bij de andere Provinciale Landschappen.

